

การจัดการหลายมิติ กรณีศึกษา กุ้ยถ้ำหลวง*

พรชัย สุทธิวารี**

ปาลิดา พุทธประเสริฐ***

ภัทรนันท์ ภูชนะวิโรจน์****

มัลลิกา บุ่งนาม*****

สุกัญญา อักษรถึง*****

วิวัฒน์ชัย อัดถากร*****

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้นำวิเคราะห์จากกรณีศึกษาเหตุการณ์กุ้ยถ้ำหลวง ภายในวนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน ตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยการจัดการหลายมิติ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการจัดการมิติด้านวิศวกรรมและความเชี่ยวชาญ 2) เพื่อศึกษาการจัดการมิติด้านความร่วมมือในชุมชนและการจัดการมิติด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ 3) เพื่อศึกษาการจัดการมิติด้านความร่วมมือการสื่อสารและมิติด้านภาวะผู้นำและธรรมาภิบาล 4) เพื่อเสนอแนะการจัดการกู้ภัยจากถ้ำในอนาคตและนโยบาย โดยวิธีการวิจัยแบบผสม ทั้งเชิงปริมาณ เชิงสำรวจและเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์เชิงลึก และรวบรวมจากเอกสาร

ผลการศึกษาการจัดการ 5 มิติ ดังนี้ 1) มิติด้านวิศวกรรมและความเชี่ยวชาญ ได้แก่ กฎหมายและแผนในการจัดการภัยพิบัติ ด้านความพร้อมของอุปกรณ์และเครื่องมือ ข้อมูลทางธรณีวิทยาและบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ 2) มิติด้านความร่วมมือในชุมชน เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะจากความคิดเห็นของประชาชน 3) การจัดการมิติ

* คณะผู้วิจัยขออุทิศบทความวิจัยนี้แด่นาวาตรีสมาน กุนัน (จ่าแซม) อดีตทหารประจำการหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษทางเรือ กองเรือยุทธการ (หน่วยซีล) เสียชีวิตจากเหตุการณ์ปฏิบัติการค้นหาและกู้ภัยถ้ำหลวง ผู้ได้รับสมญานาม “วีรบุรุษถ้ำหลวง” และแต่ละคณะผู้ร่วมกู้ภัยถ้ำหลวงทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในความเสียสละของทุกท่าน ในความเสียสละที่น่าประทับใจในความทรงจำ

** คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

อีเมล: bb_ee_rr@hotmail.com

*** คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

อีเมล: palidaaa.p@gmail.com

**** คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

อีเมล: al_phmnkt@hotmail.com

***** คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

อีเมล: manlisa417@gmail.com

***** คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

อีเมล: Sukanya_aks@hotmail.com

***** คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

อีเมล: orapunattha@gmail.com

วันที่รับบทความ: 29 มกราคม 2562 วันที่แก้ไขบทความล่าสุด: 28 มกราคม 2563 วันที่อนุมัติการตีพิมพ์: 31 มกราคม 2563

ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้ง 3 ประเทศ ได้แก่ ประเทศอังกฤษ ประเทศออสเตรเลีย และประเทศสหรัฐอเมริกา 4) มิติด้านการสื่อสาร ได้แก่ เอกภาพการควบคุมพื้นที่ในการเข้าไปทำข่าวอย่างถูกต้องแม่นยำ เชื่อถือได้ การจัดการสื่อสารในภาวะวิกฤต การปฏิบัติตนของสื่อสารมวลชนในความชัดเจนและการสื่อสารอย่างเป็นระบบ 5) มิติด้านภาวะผู้นำและธรรมาภิบาล การจัดการทั้ง 5 มิติดังกล่าวอย่างมีภาวะผู้นำ มีธรรมาภิบาล มีส่วนร่วม และเสียสละ ในคุณค่าความดีงามแห่งความเป็นมนุษย์ มีส่วนสำคัญสนับสนุนการกู้ภัยจนสามารถทำทุกคนทั้ง 13 คน ทีมฟุตบอล รุนเยาว์ “หมูป่าอะคาเดมี่” ออกจากถ้ำได้สำเร็จอย่างปลอดภัย

คำสำคัญ: กู้ภัยถ้ำหลวง การจัดการหลายมิติ

Multi-Dimensional Management: A Case Study of Tham Luang Cave Rescue*

Pornchai Suttiwaree**

Palida Putthaprasert***

Pattaranan Phuthanawiroj****

Manlisa Bungnam*****

Sukanya Aksornthueng*****

Wiwatchai Atthakor*****

Abstract

This research article is a case study analysis on Tham Luang cave rescue within Tham Luang Khun Nam Nang Non Forest Park, Pong Pha Sub-district, Mae Sai District, Chiang Rai Province by multi-dimensional management. The objectives are; 1) to study the engineering and expert dimension management 2) to study the management of the dimensions of community cooperation and international cooperation 3) to study the management of communication, leadership and governance dimensions 4) to suggest future cave rescue management and policy implications. Mixed research methods are quantitative survey and qualitative research by in-depth interviews and documentary research.

* The research team would like to dedicate this research article to Lieutenant Commander Saman Kunan (Cha Sam), a former military officer in the Naval Special Warfare Command, Royal Thai Fleet (SEAL) died from the search and rescue operation of Tham Luang cave. The person receiving the nickname “Tham Luang Hero” and to the rescue teams of Tham Luang, both Thai and foreigners, in the sacrifice of everyone in an impressive sacrifice in memory.

** Graduate School of Public Administration, National Institute of Development Administration (NIDA).

E-mail: bb_ee_rr@hotmail.com

*** Graduate School of Public Administration, National Institute of Development Administration (NIDA).

E-mail: palidaaa.p@gmail.com

**** Graduate School of Public Administration, National Institute of Development Administration (NIDA).

E-mail: al_phminkt@hotmail.com

***** Graduate School of Public Administration, National Institute of Development Administration (NIDA).

E-mail: manlisa417@gmail.com

***** Graduate School of Public Administration, National Institute of Development Administration (NIDA).

E-mail: Sukanya_aks@hotmail.com

***** Graduate School of Public Administration, National Institute of Development Administration (NIDA).

E-mail: orapunattha@gmail.com

Received: January 29, B.E.2562 Revised: January 28, B.E.2563 Accepted: January 31, B.E.2563

Research finding of the 5 dimensions of management study are as follows: 1) Engineering dimension include laws and plans for disaster management, the availability of equipment and tools, geological information and knowledgeable personnel 2) Cooperation dimension in the community regarding problems and suggestions from public opinion 3) Management of international cooperation from the courtesy of professional experts from the three countries including England, Australia and The United States of America. 4) The communication dimension is about the unity of news report with accuracy and reliability, and other crisis management of communications, the practice of mass communication and clarity and systematic communication. 5) Leadership and governance dimensions. All there multi-dimensional management have a great contribution to the rescue. Thereby being able to successfully bring all 13 people of “Moo-Pa Academy” – a youth football team context out of the cave by sustaining multidimensional management in the meaning of good governance, full participation and impressive sacrifice in the value of goodness of humanity.

Keywords: Tham Luang cave rescue, multi-dimensional management

บทนำ

ถ้ำหลวง หรือ วนอุทยานถ้ำหลวง ขุนน้ำนางนอน เป็นวนอุทยานในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าดอยนางนอน ตั้งอยู่ในตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ทีมฟุตบอลหมูป่าอะเดมีแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย นักฟุตบอลเยาวชนอายุระหว่าง 11-16 ปี 12 คน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอน อายุ 26 ปี 1 คน รวมทั้งหมด 13 คน เป็นผู้ประสบภัย ที่เข้าไปในถ้ำหลวง แต่ไม่อาจออกจากถ้ำในขณะนั้น เพราะมีฝนตกหนักไหลเอ่อเข้าไปท่วมลึกในถ้ำหลวงอย่างต่อเนื่อง จึงต้องอาศัยปฏิบัติการค้นหาและกู้ภัยโดยระดมความช่วยเหลืออย่างเสียสละ ด้วยความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจ ที่น่าประทับใจอย่างยิ่งจากทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศ จนประสบความสำเร็จ สามารถช่วยเหลือทั้ง 13 ชีวิต ออกจากถ้ำหลวงได้อย่างปลอดภัย รวมเวลาที่ติดอยู่ในถ้ำรวม 9 วัน 5 ชั่วโมง 41 นาที ระหว่างวันที่ 23 มิถุนายน 2561 – 2 กรกฎาคม 2561 แม้กระบวนการปฏิบัติการค้นหาและกู้ภัยช่วยชีวิตผู้ประสบภัยเต็มไปด้วยความยุ่งยาก ลำบากอุปสรรคนานับประการ แต่การนำผู้ประสบภัยออกจากถ้ำรอดชีวิตได้ราวกับปาฏิหาริย์ ครั้งนี้ได้รับความสนใจ และชื่นชมจากคนไทยทั้งประเทศและจากคนทั่วโลก เรียกว่าเป็นเหตุการณ์แห่งปีเลยทีเดียว ถือเป็นปฏิบัติการโดย การจัดการกู้ภัยจากน้ำใจอันประเสริฐของจากเพื่อนมนุษย์ร่วมโลกที่นำศึกษาเรียนรู้ทางวิชาการระดับชาติและระดับโลก

บทความวิจัยเรื่องนี้เป็นผลการศึกษาการจัดการหลายมิติ ซึ่งแบ่งการวิจัยออกเป็น 5 มิติ ในการจัดการกู้ภัย ถ้ำหลวง ได้แก่ มิติด้านวิศวกรรมและความเชี่ยวชาญ มิติด้านความร่วมมือในชุมชน มิติด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ มิติด้านการสื่อสาร และมิติด้านภาวะผู้นำและธรรมาภิบาล ซึ่งคำถามการวิจัย คือ การจัดการ 5 มิติ มีส่วนสำคัญสนับสนุน การกู้ภัยอย่างไร จนสามารถนำทุกคนทั้ง 13 คน ออกจากถ้ำหลวงได้สำเร็จอย่างปลอดภัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการมิติด้านวิศวกรรมและความเชี่ยวชาญ
2. เพื่อศึกษาการจัดการมิติด้านความร่วมมือในชุมชน การจัดการมิติด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ และการจัดการมิติด้านความร่วมมือการสื่อสาร
3. เพื่อศึกษาการจัดการมิติด้านภาวะผู้นำและธรรมาภิบาล
4. เพื่อเสนอแนะการจัดการกู้ภัยจากถ้ำในอนาคตและนโยบาย

นิยามศัพท์สำคัญ

“ถ้ำหลวง” หมายถึง ถ้ำที่ตั้งอยู่ที่วนอุทยานถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน ตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

“กู้ภัย” หมายถึง ทำให้ปลอดภัย ช่วยให้พ้นจากอันตราย

“การจัดการหลายมิติ” คือกระบวนการหรือวิธีการหลายมิติในการนำทรัพยากรมาบริหารวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และบุคคลมาดำเนินการภายในส่วนงานต่าง ๆ ทั้งการจัดการมิติด้านวิศวกรรม การจัดการมิติด้านความร่วมมือในชุมชนและการจัดการมิติด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ การจัดการมิติด้านการสื่อสารและมิติด้านภาวะผู้นำและธรรมาภิบาล ในปฏิบัติการช่วยเหลือ 13 ชีวิต ติดอยู่ในถ้ำหลวง วนอุทยานถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน ตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

“ทีมหมูป่าอะคาเดมีแม่สาย” หมายถึง ทีมฟุตบอลที่ก่อตั้ง เพื่อรวบรวมเยาวชนฝีเท้าดีและมีใจรักกีฬาฟุตบอล ในอำเภอแม่สาย ตั้งทีมฟุตบอล เพื่อไปแข่งระดับเยาวชนในจังหวัดและนอกพื้นที่ ทีมหมูป่าอะคาเดมีแม่สายซึ่งติดอยู่ในถ้ำหลวง คือ เยาวชนจำนวน 12 คนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอน 1 คน

“วิศวกรรม” หมายถึง การนำความรู้ทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติมาประยุกต์ใช้ในการสำรวจ จัดทำแผนที่ภูมิศาสตร์ การสำรวจธรณีวิทยา การสำรวจโพรงถ้ำ การเจาะถ้ำ การสูบน้ำออกจากถ้ำและลดปริมาณน้ำ เข้าภายในถ้ำหลวง (Office of the Royal Society, B.E.2554)

“หน่วยปฏิบัติการหน่วยซีล (SEAL : Sea Air Land) หรือ หน่วยซีล” หมายถึง ทีมนักทำลายใต้น้ำจู่โจม หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษทางเรือ กองเรือยุทธการ กองทัพเรือ หรือหน่วยซีล มีหน้าที่สำคัญในการปฏิบัติการสงคราม พิเศษทางเรือ ภารกิจหลักของหน่วยนี้ คือการต่อต้านการก่อการร้ายสากล การปฏิบัติการจิตวิทยา ดำเนินการทาง ด้านข่าวลับ การก่อวินาศกรรม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางเรือ ปฏิบัติการค้นหา และทำลายวัตถุระเบิด การช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยทางทะเล ถวายความอารักขาและรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ และปฏิบัติการกิจพิเศษอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย (Komchadluek, B.E.2561)

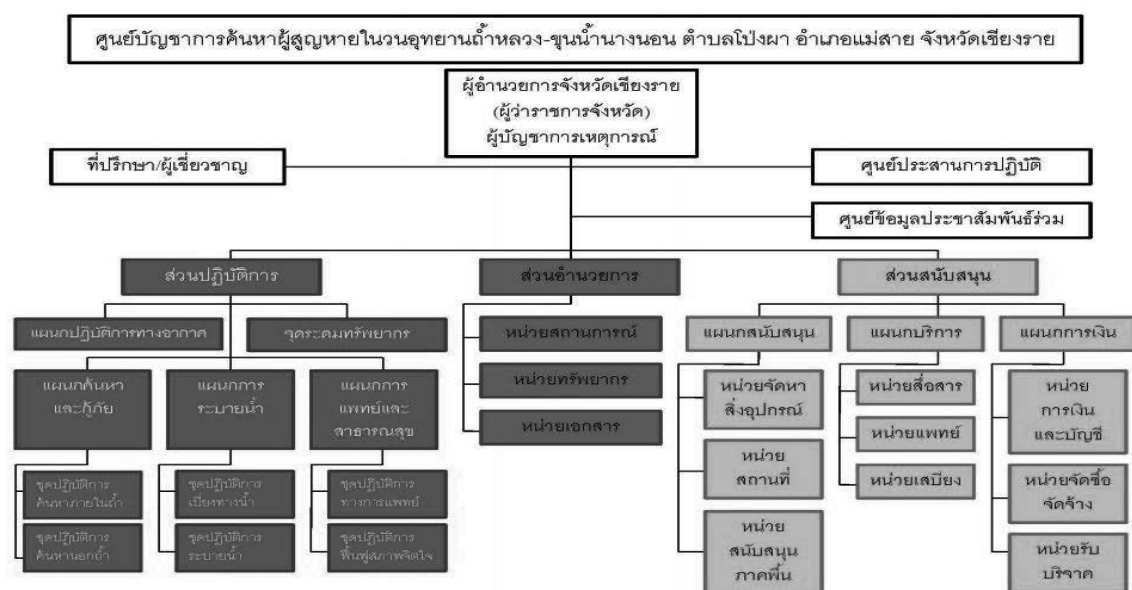
“ภาวะผู้นำ” หมายถึง ผู้นำที่มีลักษณะเฉพาะตัว มีวิสัยทัศน์ มีพฤติกรรมพิเศษที่สามารถชักนำกลุ่มให้ทำ กิจกรรมร่วมกันได้อย่างสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความคิดริเริ่ม มีการตัดสินใจที่เด็ดขาด สามารถรับรู้และ รุกสู่ต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Tayakanont, B.E.2535: 20)

“หลักธรรมาภิบาล” หมายถึง หลักในการบริหารงานในปฏิบัติการช่วยเหลือ 13 ชีวิต ติดอยู่ในถ้ำหลวง ในมิติ ความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นหลักที่มีความถูกต้อง เป็นธรรม สุจริตโปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อ ให้บรรลุต่อเป้าหมายในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยออกจากถ้ำหลวงมาได้อย่างปลอดภัย มี 6 หลัก ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม (the Rule of Law) 2) หลักคุณธรรม (Morality) 3) หลักความโปร่งใส (Transparency) 4) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) 5) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) 6) หลักความคุ้มค่า (Value for Money) (Prime Minister’s Office, B.E.2542: 3-4) แนวความคิดเรื่องหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ถูกนำเสนอเป็นครั้งแรกโดยองค์กร ระหว่างประเทศคือ ธนาคารโลก และองค์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติซึ่งมีความหมายสากลคือ ระบบโครงสร้างและ กระบวนการต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของ ประเทศโดยเฉพาะภาครัฐ ภาค เอกชน และประชาชน เพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข (Kaewkohsaba, B.E.2548: 105) ธรรมาภิบาล หมายถึง หลักในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางในการจัดระเบียบให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ทำให้ทุกฝ่ายอยู่ร่วมกันอย่างสงบ ได้รับรู้ถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส รักษาสิทธิประโยชน์ของส่วนรวม ยึดมั่นใน ความถูกต้องดีงาม ก่อให้เกิดพลังความร่วมมือรับผิดชอบในการพัฒนาสังคม เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และ เป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทา แก้ไขและป้องกันภาวะวิกฤติ (Uwanno, B.E. 2545: 1-2)

“ความคิดเห็น” หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และหน่วยงาน อาสาสมัครในการช่วยเหลือ 13 ชีวิตที่ติดถ้ำหลวง

“การสื่อสารมวลชน” หมายถึง การสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับผู้รับสารจำนวนมากที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งอยู่ในที่ต่าง ๆ กัน ไม่มีการเผชิญหน้ากันระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร เนื้อหาของสารจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับสาธารณชนและสามารถส่งสารไปยังผู้รับสารได้อย่างรวดเร็ว (Siriraj, B.E.2554: 14)

“ศอร.” หมายถึง ศูนย์อำนวยการร่วมค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานแห่งชาติถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน ซึ่งประกอบไปด้วยหลายภาคส่วนหลัก ดังนี้ 1) นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย (ในขณะนั้น) ทำหน้าที่ผู้บัญชาการศูนย์ฯ 2) พลเรือตรีอาภากร อยู่คงแก้ว ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการพิเศษทางเรือ 3) นายแพทย์ไชยเวช ธนไพศาล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลประชานุเคราะห์ 4) นายจنگคล้าย วรพงศธร รองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช 5) นายกอบชัย บุญอรณะ รองอธิบดีป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 6) นายสุชชัย เจริญประเสริฐ เกษตรจังหวัดเชียงราย 7) พลตำรวจตรีชูรัตน์ ปานเหง้า รองผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 5

ภาพที่ 1. ผังการทำงานของศูนย์บัญชาการค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน

ที่มา: อ้างอิงจาก การนำเสนอของนายคมสัน สุวรรณอัมพา (ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต 10 ลำปาง กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย) ในงานเสวนาวิชาการ การสังเคราะห์บทเรียนทีมหมูป่าอะคาเดมีสู่การจัดการภัยพิบัติแห่งชาติ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2561

“ผู้เชี่ยวชาญระดับบริหารภายในศูนย์อำนวยการร่วมค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน (ศอร.)” หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานภายในศูนย์อำนวยการร่วมค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน (ศอร.) ซึ่งมีความสำคัญและปฏิบัติงานอยู่ในส่วนต่าง ๆ ของผังการทำงานของ ศอร.

“นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร” ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยาและผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง (ปี 2562) ในช่วงที่เกิดเหตุการณ์คันหาทิม 13 หมูป่า ขณะนั้นตอนเกิดเหตุการณ์กู้ภัยถ้ำหลวง นายณรงค์ศักดิ์ ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน (ศอร.)

บททวนวรรณกรรม

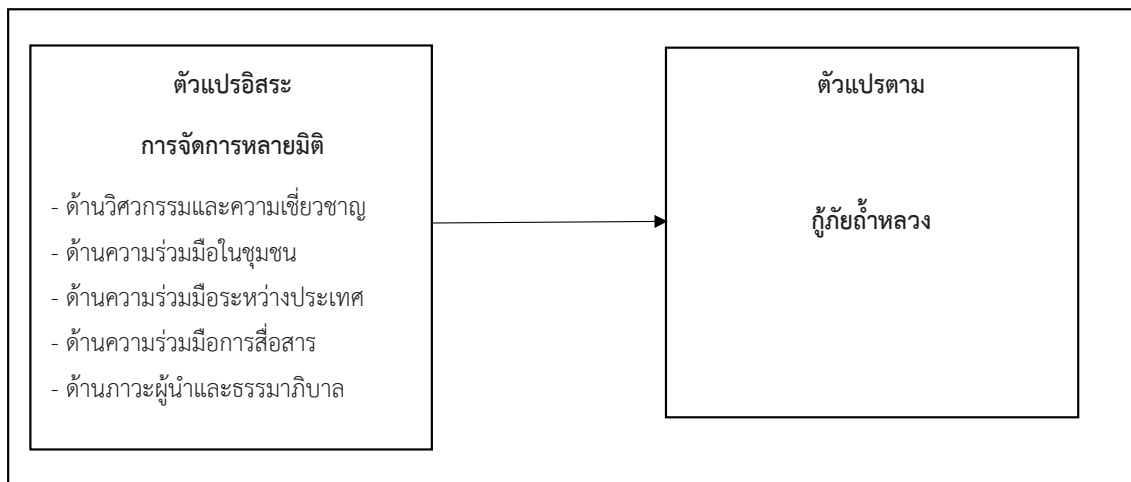
การบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ หมายถึง กระบวนการอย่างเป็นระบบของการใช้คำสั่งทางการบริหารองค์กรและทักษะ ความสามารถเชิงปฏิบัติการเพื่อดำเนินยุทธศาสตร์นโยบาย มาตรการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อหลีกเลี่ยง ลด หรือ ถ่ายโอนความเป็นไปได้ในการเกิดภัยพิบัติ รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพในการจัดการปัญหา เพื่อเตรียมพร้อมรับผลกระทบทางลบของภัย (Department of Disaster Prevention and Mitigation, B.E.2557: 33) และการจัดการในสภาวะวิกฤต หมายถึง การดำเนินการอย่างรวดเร็ว เพื่อหาสาเหตุ ควบคุมสถานการณ์ และแก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์ โดยให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด (Barton cited in Baron, B.E.2549: 8) การบริหารความเสี่ยงและการจัดการในสภาวะวิกฤตจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ต้องคำนึงถึงกฎหมายและแผนในการจัดการภัยพิบัติ ความพร้อมของอุปกรณ์และเครื่องมือ ข้อมูลทางธรณีวิทยา และบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ซึ่งส่งผลต่อการจัดการภัยพิบัติทางด้านวิศวกรรม ในปฏิบัติการช่วยเหลือ 13 ชีวิต ติดอยู่ในถ้ำหลวง ตั้งแต่ก่อนเกิดภัยพิบัติ ระหว่างเกิดภัยพิบัติ และหลังเกิดภัยพิบัติ และสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารภาครัฐแนวใหม่ (new public management) ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีผลกระทบต่อการบริหารภาครัฐโดยตรง การบริหารภาครัฐแนวใหม่มุ่งเน้นความสำเร็จมากกว่า เน้นกระบวนการให้ความสำคัญกับคุณภาพ การบริการแก่ประชาชน การลด การควบคุมและกระจายอำนาจการบริหารให้แก่หน่วยงานบริการมากขึ้น รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารของภาครัฐเพิ่มขึ้น (Suwanmongkol, B.E.2558: 7)

สถานการณ์ถ้ำหลวงเกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุที่มีผู้ประสบภัยติดอยู่ในถ้ำที่มีมืด ขาดอาหาร รายล้อมด้วยสภาพน้ำท่วมถ้ำ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ยากต่อการเอาตัวรอดเป็นที่สุด ประกอบกับความซับซ้อนของพื้นที่และโอกาสรอดที่น้อยลงทุกที ถ้ำหลวงและทีมหมูป่าเป็นเรื่องราวของภัยพิบัติที่สร้างความสะเทือนทางจิตใจ (trauma) ต่อคนที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ ทำให้คนภายนอกจำนวนมากอยู่ในการรู้สึกร่วม เป็นภาวะที่คนรู้สึกพึงพอใจที่ได้แสดงความรู้สึกบางอย่างต่อใครสักคนไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกดีหรือไม่ก็ตาม อย่างเช่นในเหตุการณ์ถ้ำหลวง การแสดงออกว่ารู้สึกแย่กับสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นทำให้เราดูเป็นคนมีคุณธรรม หรือเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ในกรณีเกิดภาวะวิกฤต จำเป็นจะต้องมีการจัดการการสื่อสารในภาวะวิกฤตเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือ โดยมีการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหา หรือลดความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นในสถานการณ์นั้น ๆ และจะต้องดำเนินการจัดการการสื่อสารทั้งก่อนเกิดภาวะวิกฤต ระหว่างเกิดและหลังจากเกิดภาวะวิกฤต ซึ่งต้องมีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน กำหนดกลยุทธ์และวิธีการสื่อสาร กำหนดกลุ่มเป้าหมายของการสื่อสาร จัดเตรียมสารที่เหมาะสมให้แก่กลุ่มเป้าหมาย พร้อมทั้งกำหนดช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมให้พร้อมสำหรับการสื่อสารในภาวะวิกฤต ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรสามารถจัดการกับวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อสามารถกู้ภัยนำผู้ประสบภัยทุกคนทั้ง 13 คน ออกจากถ้ำหลวงได้สำเร็จอย่างปลอดภัย

วิธีการวิจัยและกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Research Methods) ทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Method) วิจัยเชิงสำรวจ และเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) วิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และรวบรวมจากเอกสาร

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วย “กู้ภัยถ้ำหลวง” เป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable) และ “การจัดการหลายมิติ” เป็นตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ดังความสัมพันธ์ที่แสดงไว้ในภาพที่ 2

ภาพที่ 2. กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

การจัดการมิติด้านวิศวกรรมและความเชี่ยวชาญ

อาศัยวิธีการวิจัยจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยผู้วิจัย และศึกษาจากบทความสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง เอกสารวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ เอกสารราชการที่เผยแพร่

การสรุปผลการวิจัยจะนำเสนอเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. รูปแบบและวิธีการจัดการภัยพิบัติทางด้านวิศวกรรมในปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ติดอยู่ในถ้ำหลวง นักฟุตบอลเยาวชนทีมหมูป่าอะคาเดมีแม่สาย และผู้ช่วยผู้ฝึกสอน รวมทั้งหมด 13 ชีวิต ติดอยู่ในถ้ำหลวง ซึ่งผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยโดยแบ่งการจัดการภัยพิบัติออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนเกิดภัยพิบัติ ระหว่างเกิดภัยพิบัติ และหลังจากเกิดภัยพิบัติ ซึ่งมีการจัดการภัยพิบัติดังนี้

1) ก่อนเกิดภัยพิบัติ มีการวางแผน เตรียมการ ป้องกัน โดยมีกฎหมายและแผนในการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งมีพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 และมีแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 เพื่อเป็นแผนแม่บทในการจัดการสาธารณภัยของประเทศ โดยเป็นกรอบและทิศทางในการปฏิบัติการด้านสาธารณภัยให้แก่ประเทศไทย และเป็นเครื่องมือในการลดผลกระทบจากสาธารณภัยและสามารถสร้างมาตรฐานของ

การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้เกิดขึ้นทุกชุมชน นอกจากแผนดังกล่าวแล้ว ในปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ดิถลักหลวงได้มีแผนบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2558 และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2558 ร่วมอยู่ในแผนเผชิญเหตุการณ์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยดิถลักหลวงด้วย และกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีศูนย์เตือนภัยพิบัติ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ และศูนย์กู้ภัยและมวลชนสัมพันธ์ใน การปฏิบัติงานด้านการค้นหาและกู้ภัย ในด้านความพร้อมของอุปกรณ์และเครื่องมือ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดเชียงรายได้มีการรวบรวมข้อมูลเครื่องจักร ยานพาหนะและเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการภัยพิบัติของ หน่วยงานราชการ ในส่วนของข้อมูลทางธรณีวิทยามีน้อยมาก มีแค่ข้อมูลการสำรวจถ้ำหลวงในช่วง 800 เมตรแรกจาก ปากถ้ำของกรมทรัพยากรธรณี และแผนที่ถ้ำหลวงของนายมาร์ติน เอลลิส (Martin Ellis) และก่อนเกิดภัยพิบัติ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเชียงรายไม่มีรายชื่อผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านภัยพิบัติในถ้ำ กรมทรัพยากรธรณีวิทยามีนายชัยพร ศิริพรไพบุลย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านถ้ำ และมีนายเวิร์น อันสเวิร์ธ (Vern Unsworth) ผู้ที่เคยเข้าไปสำรวจถ้ำหลวง

2) ระหว่างเกิดภัยพิบัติ มีคำสั่งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเชียงราย ที่ 5127 / 2561 จัดตั้งศูนย์บัญชาการค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน ตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และได้ประกาศให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย ตามแผนการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 และประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน อำเภอแม่สาย ประกาศ วันที่ 24 มิถุนายน 2561 เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้สูญหายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีนายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายในขณะนั้นเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ นอกจากนี้แล้วยังมีพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 เนื่องจากพื้นที่ถ้ำหลวงอยู่ในวนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน และพระราชบัญญัติป่าสงวน แห่งชาติ พ.ศ.2507 เนื่องจากถ้ำหลวงอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์และเครื่องมือ รวมทั้ง ข้อมูลทางธรณีวิทยา จากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และต่างประเทศ และมีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญจำนวนมาก มาช่วยในปฏิบัติการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยดิถลักหลวง

3) หลังเกิดภัยพิบัติ มีการฟื้นฟู ซึ่งมีพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 เป็นกฎหมายหลัก โดยมีกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจาก สาธารณภัย หลังเกิดภัยพิบัติ เพื่อชดเชยความเสียหายแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้เสนอร่างแผนการฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่ถ้ำหลวง

2. ปัญหา ข้อจำกัด และการแก้ปัญหาในการจัดการภัยพิบัติทางด้านวิศวกรรมในปฏิบัติการช่วยเหลือ 13 ชีวิต ดิถลักในถ้ำหลวง โดยสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1) ปัญหาสภาพภูมิอากาศ มีฝนตกเกือบตลอดระยะเวลาที่ช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นอุปสรรคต่อ การปฏิบัติงาน ซึ่งการสูบน้ำออกจากถ้ำไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีการเบี่ยงทางน้ำ เพื่อไม่ให้น้ำเข้าถ้ำหลวง

2) ข้อจำกัดของสภาพภูมิประเทศบริเวณถ้ำหลวง ซึ่งเป็นภูเขาสูงและมีความลาดชันเป็นปัญหาและ อุปสรรคต่อการปฏิบัติงานในการขนย้ายเครื่องมือและอุปกรณ์ ซึ่งต้องขนส่งทางเฮลิคอปเตอร์

3) ข้อจำกัดด้านพื้นที่ ไม่สามารถใช้เครื่องสูบน้ำที่ใช้ระบบน้ำมันเป็นเชื้อเพลิงเนื่องจากระบบนี้จะ ทำให้เกิดควันภายในถ้ำ ใช้ได้แต่เครื่องสูบน้ำที่ใช้ระบบไฟฟ้า

4) ข้อจำกัดด้านข้อมูลทางธรณีวิทยา เนื่องจากถ้ำหลวงไม่ได้มีการสำรวจอย่างละเอียดที่แสดงตำแหน่ง และพิกัดภายในถ้ำที่แน่นอน รวมถึงข้อมูลชั้นหินบริเวณถ้ำหลวง ทำให้ยากต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งระหว่างเกิดภัยจึงต้องม การสำรวจและเก็บข้อมูลทางธรณีวิทยาไปพร้อมกับการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย

จากการศึกษาพบว่า การใช้ความรู้ด้านวิศวกรรมและความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตระหนักและยอมรับถึงข้อจำกัดของข้อมูลด้านธรณีวิทยา เช่น แผนที่ พิกัดภายในถ้ำ สภาพภูมิประเทศ และข้อมูลชั้นหินบริเวณถ้ำหลวง ทำให้เกิดความรอบคอบ จึงประสบความสำเร็จในการจัดการภัยพิบัติในปฏิบัติการกู้ภัยถ้ำหลวงในครั้งนี้

การจัดการมิติตั้งแต่ความร่วมมือในชุมชน

การศึกษาวิจัยส่วนนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงกับถ้ำหลวงจำนวน 400 คน โดยแบบสอบถาม ผลการวิจัยในครั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ทางผู้วิจัยได้ตั้งไว้ คือประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ด้านความร่วมมือ และด้านความเสียสละ กล่าวคือประชาชนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ในลักษณะที่ประชาชนในชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบต่อเหตุการณ์ในครั้งนี้มีบางส่วนได้แสดงน้ำใจไม่ขอรับค่าเยียวยาใด ๆ ทั้งสิ้น โดยอ้างว่าความเสียหายที่ได้รับจากผลกระทบนี้ไม่มากนักและสิ่งสำคัญที่พวกเขาต้องการนั้นคือให้ทั้ง 13 ชีวิต ที่ติดอยู่ในถ้ำหลวงมีชีวิตรอดออกมาอย่างปลอดภัย ซึ่งทำให้เห็นถึงความมีน้ำใจ ความมีศีลธรรม เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน มีความห่วงใยเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะจากความคิดเห็นของประชาชน ได้ดังนี้

ด้านปัญหา มีดังนี้ 1) ขาดความรู้ความเข้าใจในการช่วยเหลือทำให้เกิดการสูญเสียกรณีนาวาตรี สมาน กุนันหรือเป็นที่รู้จักในชื่อ จ่าแซม 2) การช่วยเหลือทำลายสถานที่และธรรมชาติเป็นอย่างมาก 3) ขาดหน่วยซีล หรือ หน่วยสงครามพิเศษทางเรือ (นสร.) และผู้เชี่ยวชาญด้านถ้ำ นักธรณีวิทยา ที่มีความเชี่ยวชาญและทักษะเฉพาะทางหรือเหตุการณ์จำเพาะ 4) ขาดหน่วยงานที่เป็นหลักในการรับผิดชอบทำให้การช่วยเหลือล่าช้า 5) ควรตรวจสอบและมีการเข้มงวดเรื่องกฎระเบียบในการเข้าถ้ำ 6) ควรจัดตั้งหน่วยงานด้านภัยพิบัติโดยตรง

ด้านข้อเสนอแนะของประชาชน มีดังนี้ 1) ควรมีการตรวจสอบสุขภาพและความพร้อมของผู้ช่วยเหลือเป็นระยะเพื่อป้องกันการสูญเสีย 2) ควรมีความรอบคอบและวางแผนที่ดีเพื่อทำลายทรัพยากรธรรมชาติน้อยที่สุด 3) เจ้าหน้าที่ควรมีระบบรักษาความปลอดภัยและติดป้ายเตือนนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน 4) อยากให้มีการพัฒนาถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม 5) อยากส่งเสริมอาชีพ คนในหมู่บ้านให้มีโอกาสได้พัฒนาสินค้าท้องถิ่น 6) ควรจัดตั้งกระทรวงด้านภัยพิบัติ 7) ทุกสถานการณ์ควรอิงหลักของการพึ่งพาตนเอง เช่น “บูรณาการ” และ “ยุทธศาสตร์ร่วม” ทำงานแบบ “ร่วมไม่ร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจ”

จากเหตุการณ์ครั้งนี้ ถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน คือ บทเรียนของ “ยุทธศาสตร์ร่วม” ที่ทุกคนจากทุกภาคส่วนมีพื้นที่เดียวกัน เป้าหมายเดียวกัน แบ่งงานกันทำเพื่อช่วยเหลือ 13 ชีวิต ที่ติดอยู่ในถ้ำออกมาได้ เป็นการเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง เอาชีวิตคนเป็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ร่วม ทำให้ทุกคนต่างก็มาด้วยเจตนาเดียวกัน ทั้งผู้เชี่ยวชาญ ประสบการณ์งบประมาณ อุปกรณ์ เครื่องมือ ผู้ใหญ่ในบ้านเมืองตั้งแต่นายกรัฐมนตรี มีความมุ่งมั่นเดียวกัน ให้นโยบายชัดเจน และหนึ่งในนั้น คือ ได้เห็นการผนึกพลังของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม ชุมชน ไปถึงพระสงฆ์องค์เจ้า ทั้งความขัดแย้งไว้เบื้องหลัง รวมพลังกันส่งแรงใจ สวดมนต์ ส่งความช่วยเหลือทุกอย่างที่ต้องการ เป็นการรวมพลังครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่ง และได้เห็นถึงการเสียสละของชาวบ้าน ชุมชนในพื้นที่นั้นๆ ที่พึงได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แม้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายต่อการดำรงอาชีพ แต่ได้แสดงให้เห็นถึงความมีศีลธรรม ความมีน้ำใจ เห็นอกเห็นใจกัน

แก่เพื่อนมนุษย์ด้วยกันในยามยาก ยามทุกข์ ทุกคนต่างภาวนาให้ทั้ง 13 ชีวิต ปลอดภัยรอดพ้นปลอดภัย และให้การปฏิบัติงานในครั้งนี้รุดสำเร็จไปได้ด้วยดี นับเป็นอีกหนึ่งเหตุการณ์ที่ชาวโลกต้องบันทึกและจดจำตลอดกาล

การจัดการมิติด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ

การศึกษาวิจัยส่วนนี้อาศัยวิธีการศึกษาจากบทความสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง สื่อสิ่งพิมพ์ เอกสารราชการที่เผยแพร่ การสรุปผลการวิจัยจะนำเสนอเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. บทบาทความร่วมมือจากประเทศอังกฤษ ประเทศออสเตรเลียและประเทศสหรัฐอเมริกา จากการศึกษาบทบาทความร่วมมือจากประเทศอังกฤษ พบว่า ในด้านบุคคลากรและความเชี่ยวชาญ ได้แก่ นายเวิร์น อันสเวิร์ธ (Vern Unsworth) นักสำรวจถ้ำชาวอังกฤษ ที่ได้อุทิศตนเพื่อช่วยเหลือในปฏิบัติการทุกวันจนจบปฏิบัติการ ตามหลักธรรมาภิบาล มีความเสียสละ มีความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือ โดยการส่งข้อความขอความช่วยเหลือและระบุชื่อนักดำน้ำระดับโลกเพื่อเข้ามาช่วยในปฏิบัติการครั้งนี้แก่ทางการไทย นอกจากนี้ยังให้ข้อมูลแผนที่และลักษณะกายภาพของถ้ำหลวงอย่างละเอียด ส่วนการช่วยเหลือจากนายจอห์น โวลันเธน (John Volanthen) ,นายริชาร์ด สแตนตัน (Richard Stanton) และนายโรเบิร์ต ฮาร์เปอร์ (Robert Harper) เป็นสมาชิกหน่วยงานอาสาสมัครจากประเทศอังกฤษ ที่มีชื่อว่า “Derbyshire Cave Rescue Organization” หรือ DCRO ซึ่งเป็นองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือผู้ที่ติดอยู่ในถ้ำ เมื่อทีมผู้เชี่ยวชาญจาก DCRO เดินทางมาถึงก็เริ่มปฏิบัติการในถ้ำหลวงร่วมกับหน่วยซีลทันที ซึ่งแสดงออกถึงความเสียสละ อดทน และความขยันหมั่นเพียรต่อการช่วยเหลือ และด้านอุปกรณ์และเครื่องมือ มีการส่งอุปกรณ์วิทยุถ้าซึ่งมีความสำคัญในถ้ำที่มีเป็นพื้นที่ปิดและมีข้อจำกัดในการสื่อสาร และส่งอุปกรณ์ถังวนอากาศ เพื่อช่วยการดำน้ำได้นานขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. บทบาทความร่วมมือจากประเทศออสเตรเลีย พบว่า ด้านบุคคลากรและความเชี่ยวชาญ ได้แก่ นายแพทย์ริชาร์ด แฮร์ริส (Richard Harris) นักดำน้ำทีมกู้ภัย และนายแพทย์เครก ชาลเลน (Craig Callan) เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานปฏิบัติการครั้งนี้ โดยนายแพทย์ริชาร์ด แฮร์ริส (Richard Harris) ยกเลิกวันหยุดของตนเองจากการได้รับการร้องขอจากทีมงานไทยให้เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญขั้นสูงสุดเข้าร่วมภารกิจ รวมถึงทีมกู้ภัยและทีมงานจากออสเตรเลียที่เข้าร่วมในปฏิบัติการครั้งนี้ด้วยความเสียสละ และกล้าหาญ คณะกรรมการสภาวันชาติออสเตรเลีย (National Australia Day Council) ได้สดุดีความกล้าหาญของนายแพทย์แฮร์ริสและนายแพทย์ชาลเลนว่าทั้งสองมีความพยายามอย่างกล้าหาญเยี่ยงวีรบุรุษ ถึงแม้จะเสี่ยงอันตราย ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีโดดเด่นให้แก่พลเมืองออสเตรเลีย ได้รับเลือกให้เป็นบุคคลที่ได้รับรางวัล “พลเมืองออสเตรเลียแห่งปี” ประจำปี ค.ศ. 2019 และนายแพทย์ริชาร์ด แฮร์ริส (Richard Harris) และนายแพทย์เครก ชาลเลน (Craig Callan) ได้ส่งจดหมายขอบคุณสำหรับข้อความให้กำลังใจ และกล่าวขอบคุณนักดำน้ำผู้เชี่ยวชาญจากนานาชาติ นอกจากนี้ประเทศไทยยังได้รับความร่วมมือจากประเทศออสเตรเลียในการสนับสนุนด้านอุปกรณ์และเครื่องมืออีกด้วย

3. บทบาทความร่วมมือจากประเทศสหรัฐอเมริกา ด้านบุคคลากรและความเชี่ยวชาญ โดยการส่งทหารที่เชี่ยวชาญจากกองกำลังทหารสหรัฐ ภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก มาร่วมงานทั้งยังส่งเครื่องบินพาราเรตสแกนเนอร์มาใช้ในการสแกนสามมิติ มีความเสียสละ มีความเพียรพยายามในการทำงานที่ยากและอาจเกือบเป็นไปได้ให้สำเร็จ มีความหวังดีต่อเพื่อนมนุษย์ให้ทุกคนปลอดภัย นอกจากนี้ ยังมีเรือดำน้ำจิว โดยนายอีลอน มัสก์ (Elon Musk) ประธานบริษัทเทสลา สเปซเอ็กซ์ มาให้ใช้ในการกู้ภัยช่วยเหลือผู้ประสบภัยออกจากถ้ำ แม้ไม่ได้ใช้แต่แสดงถึงความมั่นใจ

การร่วมมือจากบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น แสดงถึงความเสียสละในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์อย่างทันที ปฏิบัติในการทำสิ่งที่ถูกต้องด้วยความซื่อสัตย์จริงใจ ยึดมั่นในความถูกต้องดีงามบนพื้นฐานของศีลธรรม และมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน

การจัดการมิติด้านความร่วมมือการสื่อสาร

การศึกษารายงานนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยการสำรวจจากประชาชนไทย จำนวน 441 คนโดยผู้ศึกษาใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Snowball Sampling คือการเลือกตัวอย่างในลักษณะแบบต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ โดยที่ตัวอย่างแรกจะเป็นผู้ให้คำแนะนำในการเลือกตัวอย่างถัดไป และมีการแนะนำต่อ ๆ กัน จนกระทั่งได้ขนาดตัวอย่างตามที่ผู้ศึกษาต้องการ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติต่างๆและเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้สื่อข่าวในประเทศและผู้สื่อข่าวสำนักข่าวต่างประเทศและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำไปสู่วัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการลำดับเหตุการณ์ในการนำเสนอข่าวของสำนักข่าวในประเทศ จำนวน 6 สำนัก ที่ได้มีการนำเสนอข่าวตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน - 11 กรกฎาคม 2561 ซึ่งนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการแถลงข่าวผ่านสื่อสารมวลชนหลายแขนงให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร

2. เพื่อนำเสนอข่าวสารของสถานการณ์การค้นหาผู้สูญหายให้เป็นเอกภาพ สรุปได้ดังนี้

2.1 *ความคิดเห็นของประชาชนไทย* จากการตอบแบบสอบถาม ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนไทยส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21-40 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และมีที่อยู่อาศัยในกรุงเทพและปริมณฑล ด้านความคิดเห็นของผู้รับสารต่อการรับรู้ข่าวสารภารกิจค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานแห่งชาติถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน พบว่าประชาชนไทยส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารจากภารกิจดังกล่าวอยู่ในระดับมาก ด้านความคิดเห็นต่อการจัดการสื่อสารของศอร. พบว่าประชาชนไทยส่วนใหญ่มีระดับความเห็นต่อการจัดการสื่อสารของศอร. อยู่ในระดับมาก

2.2 *ความคิดเห็นของผู้สื่อข่าวจากสำนักข่าวในประเทศไทย* จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าผู้สื่อข่าวจากสำนักข่าวไทย ทั้ง 2 ท่าน คือสำนักข่าวข่าวสดและสถานีโทรทัศน์ช่อง 8 มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้ เห็นด้วยกับการควบคุมพื้นที่ในการเข้าไปทำข่าว และไม่ได้รู้สึกว่าการกระทำดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการทำงาน เพราะเข้าใจว่าเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และเห็นด้วยกับการจัดแถลงข่าวเพื่อสื่อสารสถานการณ์ให้ทราบข้อมูลอย่างถูกต้อง ความคิดเห็นในการจัดการสื่อสารของ ศอร. กับการจัดการสื่อสารในภาวะวิกฤตอื่น กรณีภารกิจค้นหาหมีขอเขตวิกฤตที่ค่อนข้างแคบ การนำเสนอข่าวเป็นข่าวที่ต้องกระจุกตัวมาจากที่เดียวกัน ซึ่งแตกต่างจากกรณีวิกฤตอื่น ๆ เช่น น้ำท่วม สึนามิ ซึ่งมีขอเขตวิกฤตที่กว้างมากการนำเสนอข่าวมีความกระจัดกระจายไปตามพื้นที่ที่ทำข่าว ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ความคิดเห็นในการปฏิบัติตนของสื่อสารมวลชนในภาวะวิกฤตกรณีภารกิจค้นหาหมีขอมวลชนจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ทาง ศอร. กำหนดไว้ และไม่กระทำการใดที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ และต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณและจริยธรรมสื่อด้วย ความคิดเห็นในเรื่องความชัดเจนและการสื่อสารอย่างเป็นระบบของศอร. การตั้งโต๊ะแถลงข่าวของ ศอร. เป็นการจัดการที่ดีในการนำเสนอข่าว ทำให้ข่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีความชัดเจนในข้อมูล แต่ในทางกลับกันมองว่าการแถลงข่าวของศอร. ยังละเลยที่จะสื่อสารในบางประเด็น แต่ก็เข้าใจได้ว่าอาจเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อนซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องได้

2.3 *ความคิดเห็นของผู้สื่อข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศ* พบว่าทั้ง 2 ท่าน มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้ การรับมือกับกองทัพสื่อของศอ. สามารถจัดการได้ดี ในฐานะนักข่าวเข้าใจที่ทางการเข้มงวดมากขึ้น เพราะมีสื่อบางสำนักฝ่าฝืนกฎระเบียบ ในช่วงหลังสื่อมีการทำงานได้ดีและมีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น นอกจากนี้มองว่าควรแต่งตั้งโฆษกเพื่อให้ข้อมูลอย่างเป็นทางการ และต้องการข้อมูลที่ยืนยันแล้วเป็นภาษาอังกฤษมากกว่านี้ เพราะคนทั่วโลกก็ติดตามข่าวเช่นกัน

2.4 *ความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสาร* จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสาร 2 ท่าน ซึ่งเป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้ มองว่าเห็นด้วยกับการควบคุมพื้นที่ในการเข้าไปทำข่าว กรณีภารกิจค้นหา ส่งผลให้เกิดการจัดการที่ดี มีระเบียบ ระบุขอบเขตที่ชัดเจนว่าจะไร้อำนาจ ซึ่งในพื้นที่สื่อมวลชนก็จะตามข่าวจากการแถลงของศอ. อย่างเดียว แต่อีกมุมหนึ่ง ศอ. ควรมีการจัดการกับข่าวจากสื่อออนไลน์ด้วย เพื่อไม่ให้เกิดความต้องการได้รับข่าวมากเกินไป การจัดการการสื่อสารของศอ. กับการจัดการการสื่อสารในภาวะวิกฤตอื่น มองว่าเป็นเหตุการณ์ที่ไม่ได้มีการรายงานความคืบหน้าตลอดเวลา ผู้คนไม่เกิดความตื่นตระหนก ประกอบกับมีทีมงานที่ทำงานเป็นระบบ ทำให้การจัดการเป็นไปได้ง่าย แตกต่างจากกรณีน้ำท่วม ซึ่งเป็นเรื่องที่กระทบกับทุกคน เป็นการจัดการผลลัพธ์ที่ตามมา แต่กรณีนี้คือการจัดการเป็นไปในรูปแบบของการรักษาอารมณ์ความรู้สึกให้เป็นอยู่ในเชิงบวก แต่กรณีอื่นจะเป็นเรื่องของช่วยเหลือ ข้อมูลที่ออกมาต้องเป็นความจริงและเป็นประโยชน์ แต่กรณีนี้เป็นเรื่องที่จำกัดในวงแคบ อยู่ที่เราเล่าเรื่องมากกว่าว่าทำอะไรให้อยู่ในแง่บวก การปฏิบัติตนของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤตกรณีภารกิจค้นหา มองว่าสื่อมวลชนต้องสนองประโยชน์สาธารณะ เรื่องของยอดขายเป็นผลพลอยได้ เป้าหมายสูงสุดของกรณีนี้ คือการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติออกมาอย่างปลอดภัย เพราะฉะนั้นอะไรก็ตามที่สนับสนุนในเรื่องนี้ คือสิ่งที่สื่อมวลชนและทุกคนควรปฏิบัติทั้งสิ้น ความชัดเจนและการสื่อสารอย่างเป็นระบบของศอ. มองว่าในสถานการณ์นี้ผู้บัญชาการศอ. รู้ว่าทุกคนติดตามข่าวสาร ซึ่งเป็นเรื่องที่ถูกต้องที่จะต้องออกมาให้ข่าวและด้วยท่าทีของผู้บัญชาการศอ. ที่เข้มแข็งแต่ไม่แข็งกร้าว ทำให้การแสดงออกที่ออกมาอยู่ในเชิงบวก ซึ่งถือว่าผู้บัญชาการศอ. มีภาวะผู้นำที่ดี

เพื่อศึกษาการรับรู้ข่าวสารและความน่าเชื่อถือจากการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนทั้งในประเทศและต่างประเทศต่อการกิจดังกล่าว สามารถสรุปได้ดังนี้ ในชีวิตประจำวันของผู้ตอบแบบสอบถามจะรับฟังข่าวสารผ่านทางเพชฌัญญ์มากที่สุด การรับฟังข่าวสารภารกิจของประชาชนไทยส่วนใหญ่จะรับฟังข่าวสารทางโทรทัศน์ แหล่งข่าวที่ประชาชนไทยส่วนใหญ่รับฟังข่าวสารภารกิจ คือสำนักข่าวช่องทีวีดิจิตอลของไทย ประชาชนไทยส่วนใหญ่เชื่อถือการรายงานสถานการณ์การค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานแห่งชาติถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน จากผู้บัญชาการศอ. ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าการรายงานข่าวภารกิจ ทางโทรทัศน์มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด ดังนั้นการจัดการการสื่อสารถือว่าดีว่าเป็นอีกประเด็นสำคัญที่จะทำให้การจัดการภาวะวิกฤตสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างราบรื่น ซึ่งจะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นศูนย์บัญชาการช่วยเหลือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน สื่อมวลชน ซึ่งต้องเคารพในกฎกติกาที่กำหนดขึ้น นอกจากนี้ในปัจจุบัน การสื่อสารในโลกออนไลน์มีอิทธิพลมากขึ้น ทำให้การจัดการการสื่อสารจำเป็นจะต้องขยายวงกว้างไปยังสื่อออนไลน์ด้วย ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องของบุคคลเฉพาะกลุ่มที่จะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง แต่หมายรวมถึงประชาชนทุกคนที่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ จะต้องให้ความร่วมมือผู้รับสารหรือผู้เผยแพร่ข้อมูล จากแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้ และกระจายข่าวที่ได้รับการตรวจสอบอย่างถูกต้อง เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนวุ่นวายขึ้น อันจะนำไปสู่การจัดการภาวะวิกฤตที่ยากลำบาก

การจัดการมิติด้านภาวะผู้นำและธรรมาภิบาล

การศึกษาวิจัยส่วนนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นโดยแบบสอบถามจากบุคลากรหน่วยซีล

การสรุปผลการจัดการมิติด้านภาวะผู้นำและธรรมาภิบาล จะนำเสนอเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ความคิดเห็นของบุคลากรหน่วยซีล (SEAL) ต่อภาวะผู้นำและคุณลักษณะของนายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ในฐานะผู้บัญชาการศูนย์อำนวยการร่วมค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน (ศอร.) ในระหว่างช่วงเกิดภาวะวิกฤต จากแบบสอบถามสำรวจหน่วยซีล จำนวน 120 คน (จากจำนวนหน่วยซีลที่เข้าร่วมภารกิจทั้งหมด จำนวน 159 คน) โดยปรากฏตามตารางที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

ตารางที่ 1. ตารางสรุปด้านข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามบุคลากรหน่วยซีล จำนวนทั้งสิ้น 120 ชุด

สรุปด้านข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (นาย)	ร้อยละ
เพศชาย	120	100
อายุเฉลี่ย 35 ปี		
ระดับชั้นยศ : จ่าเอก	63	52.5
การศึกษา : ต่ำกว่าปริญญาตรี	92	76.67

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามแจกแก่บุคลากรหน่วยซีล ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานค้นหาผู้สูญหายภายในถ้ำ จำนวน 120 ชุด เป็นเพศชายทั้งหมด 120 นาย และอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 35 ปี ส่วนใหญ่ยศระดับจ่าเอก จำนวน 63 นาย คิดเป็นร้อยละ 52.5 และมีวุฒิการศึกษาสูงสุดที่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 92 นาย คิดเป็นร้อยละ 76.67 อยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 51 นาย คิดเป็นร้อยละ 42.5

ตารางที่ 2. ตารางสรุปความคิดเห็นของบุคลากรหน่วยซีลต่อภาวะผู้นำของนายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ในฐานะผู้บัญชาการศูนย์อำนวยการร่วมค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน (ศอร.)

ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของ นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
ลักษณะภาวะผู้นำ : สุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน	4.34	0.70	มาก
การทำงานเป็นทีม : สามารถมอบหมายอำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบให้กับ ผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพของผู้รับมอบ	4.30	0.65	มาก
ยึดมั่นในคุณธรรม – จริยธรรม : มีความซื่อตรงในการบริหารและปฏิบัติงาน โดย ไม่ละเมิดทรัพย์สินของผู้อื่น	4.26	0.70	มาก
การตัดสินใจ : สามารถลำดับความสำคัญของปัญหาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจแก้ ปัญหา	4.22	0.72	มาก

ตารางที่ 2. ตารางสรุปความคิดเห็นของบุคลากรหน่วยชิลต่อภาวะผู้นำของนายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ในฐานะผู้บัญชาการศูนย์อำนวยการร่วมค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน (ศอร.)

ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของ นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
การรับมือกับคำวิพากษ์วิจารณ์ : สามารถรับมือกับคำวิพากษ์วิจารณ์ได้ รู้จัก แยกแยะ	4.21	0.70	มาก
การสื่อสาร : ผู้ฟังที่ดี ตระหนักถึงความสำคัญในการรับฟังข้อมูล รับฟังความคิดเห็น ผู้อื่นอย่างเป็นกลาง มีวิธีการโต้ตอบที่เหมาะสม ให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ต่อผู้ร่วมสนทนา	4.20	0.72	มาก
การวางแผน : รู้ว่าเวลาใดควรปล่อยให้เป็นผู้รับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน และเวลา ใด ที่ตนควรเข้าไป ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา รู้จังหวะในการสอดแทรกความคิดเห็น และชี้แนะได้เหมาะสม	4.19	0.55	มาก

สำหรับความคิดเห็นของบุคลากรหน่วยชิลต่อภาวะผู้นำของนายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ในฐานะผู้บัญชาการศูนย์อำนวยการร่วมค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน (ศอร.) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย จึงสามารถสรุปได้ตามตารางที่ 2 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ความคิดเห็นของหน่วยชิลที่มีต่อภาวะผู้นำของนายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ค่าเฉลี่ยที่มากที่สุดคือ ความเห็นของลักษณะภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด - ลักษณะสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่ 2 ได้แก่ความคิดเห็นด้านการทำงานเป็นทีม - สามารถมอบหมายอำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบให้กับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพของผู้รับมอบ มีค่าเฉลี่ย 4.30 อยู่ในระดับมาก และความคิดเห็นด้านยึดมั่นในคุณธรรม - จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยรองลงมากคือ มีความซื่อตรงในการบริหารและปฏิบัติงานโดยไม่ละเมิดทรัพย์สินของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ในส่วนความคิดเห็นด้านการตัดสินใจ - สามารถลำดับความสำคัญของปัญหาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ความคิดเห็นของการรับมือกับคำวิพากษ์วิจารณ์ สามารถรับมือกับคำวิพากษ์วิจารณ์ได้ รู้จักแยกแยะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และในความคิดเห็นด้านการสื่อสาร - ผู้ฟังที่ดี ตระหนักถึงความสำคัญในการรับฟังข้อมูล รับฟังความคิดเห็นผู้อื่นอย่างเป็นกลาง มีวิธีการโต้ตอบที่เหมาะสม ให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ร่วมสนทนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ซึ่งแปลผลแล้วอยู่ในระดับมาก และความคิดเห็นของการวางแผน - รู้ว่าเวลาใดควรปล่อยให้เป็นผู้รับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน และเวลาใด ที่ตนควรเข้าไป ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา รู้จังหวะในการสอดแทรกความคิดเห็น และชี้แนะได้เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 อยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. จากการสัมภาษณ์เชิงลึกความคิดเห็นของคณะทำงานภายในศูนย์อำนวยการร่วมค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอนต่อภาวะผู้นำของนายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ในฐานะผู้บัญชาการศูนย์อำนวยการร่วมค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน (ศอร.) ในระหว่างช่วงเกิดภาวะวิกฤต จากบทสัมภาษณ์เชิงลึกต่อผู้ปฏิบัติงานภายใน ศอร. ทั้ง 3 ส่วน กล่าวคือ 1) ส่วนปฏิบัติการของศอร. โดยนาวาเอกอนันต์ สุรารธรรม ผู้บังคับการกรมพิเศษที่ 1 หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษทางเรือ ซึ่งเป็นหัวหน้าทีมนำทีมนักทำลายใต้น้ำจู่โจม หน่วยบัญชาการ

สงครามพิเศษทางเรือ กองเรือยุทธการ กองทัพเรือ หรือหน่วยซีล จำนวนทั้งสิ้น 159 คน 2) ส่วนสนับสนุนของศอร. โดยนายจกคล้าย วงพงศธร รองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ซึ่งทำหน้าที่หลักในการสนับสนุนหน่วยจัดหาอุปกรณ์ หน่วยสถานที่ หน่วยสนับสนุนภาคพื้น 3) ส่วนอำนวยการของศอร. โดยนายคมสัน สุวรรณอัมพา ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 10 ลำปาง กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย (ในขณะนั้น) ซึ่งมีหน้าที่ช่วยในการสนับสนุนดูแลเรื่องเครื่องมือและเครื่องจักรในการช่วยเหลือด้านการสูบน้ำในถ้ำ ขณะทำงานภายใน ศอร. ทั้ง 3 นาย ต่างมาจากแต่ละส่วนงานของ ศอร. ทั้งส่วนปฏิบัติการ ส่วนสนับสนุนและส่วนอำนวยการ ทั้ง 3 นาย ต่างมีความเห็นว่า การมีภาวะผู้นำเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการทำงานในสภาวะวิกฤต และเต็มไปด้วยความเสี่ยงทุกวินาที อีกทั้งยังต้องทำงานแข่งกับเวลาและการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ อย่างปริมาณน้ำภายในถ้ำ ปริมาณออกซิเจนภายในถ้ำ ทุกอย่างย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานภายใต้ความเสี่ยง เพราะฉะนั้นการทำงานจะต้องทำงานแข่งกับเวลาและมีการบริหารจัดการที่ดี

สำหรับภาวะผู้นำของนายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ในฐานะผู้บัญชาการศูนย์อำนวยการร่วมค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน ผู้ปฏิบัติงานทั้ง 3 ท่าน ต่างยกย่องในความเป็นผู้นำของนายณรงค์ศักดิ์ฯ อย่างมาก ซึ่งแต่ละท่านได้ให้มุมมองด้านภาวะผู้นำของนายณรงค์ศักดิ์ฯ ที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ นาวาเอกอนันต์ สุราวรรณ ผู้บังคับการกรมรบพิเศษที่ 1 หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษทางเรือ ซึ่งเป็นหัวหน้าทีมนำทีมนักทำลายใต้น้ำจู่โจม หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษทางเรือ กองเรือยุทธการ กองทัพเรือ หรือหน่วยซีล ได้มุมมองด้านภาวะผู้นำของท่านณรงค์ศักดิ์ฯ เรื่องของการทำงานเป็นทีมที่มาจากหลากหลายหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งแต่ละหน่วยงานก็มีความรู้ความสามารถที่ต่างกันไป ส่วนของนายจกคล้าย วงพงศธร รองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ได้ให้มุมมองด้านภาวะผู้นำของนายณรงค์ศักดิ์ฯ ตลอดระยะเวลา 18 วันที่นายจกคล้ายฯ ได้ทำงานร่วมกันนายณรงค์ศักดิ์ฯ ภาวะผู้นำด้านการตัดสินใจที่เด็ดขาดและและการมุ่งมั่นตั้งใจทำงาน เอาจริงเอาจัง อีกทั้งยังเป็นคนที่กล้าเปลี่ยนแปลง แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างดี และสิ่งสำคัญคือ การเข้าถึงง่ายและเรียนรู้ร่วมกับผู้ปฏิบัติงานเสมอ สำหรับนายคมสัน สุวรรณอัมพา ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 10 ลำปาง กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย (ในขณะนั้น) มีมุมมองด้านภาวะผู้นำของนายณรงค์ศักดิ์ฯ เกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน อีกทั้งช่วยเสริมกำลังใจให้แก่ทีมงานตลอดการปฏิบัติการกิจ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการรับฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานเป็นการให้ความสำคัญกับผู้ปฏิบัติงานสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ โดยนายณรงค์ศักดิ์ฯ มีอำนาจการตัดสินใจและออกคำสั่งได้แค่เพียงผู้เดียวตามหลักของ Single command อีกทั้งตลอดระยะเวลา 18 วันที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้บัญชาการ ศอร. นายณรงค์ศักดิ์ฯ ทำงานอย่างเต็มที่และอยู่ในพื้นที่ตลอดเวลา ไม่เคยละทิ้งพื้นที่เลย

จะเห็นได้ว่า จากบทสัมภาษณ์เชิงลึกต่อภาวะผู้นำของนายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ของทั้ง 3 ท่านที่กล่าวมาข้างต้น แต่ละท่านได้ให้มุมมองด้านภาวะผู้นำที่แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามมุมมองที่ผู้ให้สัมภาษณ์สังเกตเห็นจากการกระทำหรือพฤติกรรมของนายณรงค์ศักดิ์ฯ ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้ 1) มีเป้าหมายที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย 2) การทำงานเป็นทีม เสริมกำลังใจให้ทีมปฏิบัติงานเสมอ 3) เด็ดขาด กล้าตัดสินใจ กล้าเปลี่ยนแปลง และช่างสังเกต 4) เรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ปฏิบัติงานได้และพร้อมให้คำปรึกษาในทุกโอกาสกับผู้ร่วมงาน 5) มีความเชื่อมั่นในตนเอง มุ่งมั่นฝ่าฟันอุปสรรค 6) พลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส 7) ยึดมั่นในคุณธรรม – จริยธรรม

3. ต่อการจัดการเกี่ยวกับธรรมาภิบาล จากระดับความคิดเห็นของประชาชนชาวเชียงรายในอำเภอเมือง เชียงราย อำเภอแม่จัน และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายต่อธรรมาภิบาลของหน่วยกู้ภัยประเทศไทยและนานาชาติ ต่อการจัดการภัยพิบัติในมิติความร่วมมือระหว่างประเทศ ในปฏิบัติการช่วยเหลือ 13 ชีวิตติดอยู่ในถ้ำหลวง จังหวัด เชียงราย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ กลุ่มประชาชนในอำเภอเมืองเชียงราย อำเภอแม่จัน และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เนื่องจากเป็นพื้นที่บริเวณใกล้ถ้ำหลวง วนอุทยานถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน และเป็นเส้นทางหลักที่ใช้ในการเดินทางเพื่อช่วยเหลือ 13 ชีวิต ติดถ้ำหลวง จากตัวเมืองจังหวัดเชียงรายไปยังถ้ำหลวง มีประชากรในอำเภอเมือง เชียงราย 106,876 คน ประชากรในอำเภอแม่จัน 69,950 คน และประชากรในอำเภอแม่สาย 66,171 คน รวมประชากร ทั้งสามอำเภอมียังรวม 242,997 คน จึงใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีของ Taro Yamane ที่ระดับความ เชื่อมั่น 95% ที่คำนวณได้เท่ากับ 400 คน จึงใช้จำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 400 ชุด

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประชาชนชาวเชียงราย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 51.8 และเป็นเพศชายจำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 มีอายุ ระหว่าง 21 - 30 ปี มีจำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 120 คน คิด เป็นร้อยละ 30.0 และน้อยที่สุดมีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 0 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีจำนวน 233 คนคิดเป็นร้อยละ 58.30 รองลงมาคือวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 และ น้อยที่สุดคือวุฒิการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 ส่วนใหญ่มีอาชีพลูกจ้างและรับจ้าง มีจำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 45.80 รองลงมาคืออาชีพรับราชการ มีจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 และ น้อยที่สุดคืออาชีพเกษตรกรมีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 15,000 - 30,000 บาท มีจำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมาคือมีรายได้ต่อเดือน 30,000 - 50,000 บาท มีจำนวน 100 คน คิด เป็นร้อยละ 25.0 และน้อยที่สุดมีรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 50,000 บาทขึ้นไป มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีศึกษาธรรมาภิบาลของหน่วยกู้ภัยประเทศไทยและนานาชาติต่อการ จัดการภัยพิบัติในมิติความร่วมมือระหว่างประเทศ ในปฏิบัติการช่วยเหลือ 13 ชีวิตติดอยู่ในถ้ำหลวง จังหวัดเชียงราย ธรรมาภิบาล 6 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบและด้านหลักความคุ้มค่า ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนเชียงรายพื้นที่ใกล้เคียงถ้ำหลวงต่อธรรมาภิบาลของหน่วยกู้ภัยประเทศไทยและนานาชาติต่อการจัดการภัยพิบัติในมิติความร่วมมือระหว่างประเทศ ในปฏิบัติการช่วยเหลือ 13 ชีวิตติดอยู่ในถ้ำหลวง

ธรรมาภิบาลของหน่วยกู้ภัยประเทศไทยและนานาชาติกับ มิติความร่วมมือระหว่างประเทศ ในปฏิบัติการช่วยเหลือ 13 ชีวิตผู้ติดอยู่ในถ้ำหลวง	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านหลักคุณธรรม	4.4744	0.48679	มากที่สุด
ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.4050	0.54816	มากที่สุด
ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.3569	0.53304	มากที่สุด
ด้านหลักความคุ้มค่า	4.2369	0.62677	มากที่สุด
ด้านหลักความโปร่งใส	4.1669	0.60734	มาก
ด้านหลักนิติธรรม	4.1575	0.56850	มาก
รวม	4.2996		มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนเชียงรายพื้นที่ใกล้เคียงถ้ำหลวงที่มีต่อธรรมาภิบาลของหน่วยกู้ภัยประเทศไทยและนานาชาติต่อการจัดการภัยพิบัติในมิติความร่วมมือระหว่างประเทศ ในปฏิบัติการช่วยเหลือ 13 ชีวิตติดอยู่ในถ้ำหลวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.2996 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด พบว่าด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ 1) ด้านหลักคุณธรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.4774 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48679 ด้านที่ 2) ด้านหลักความรับผิดชอบ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.4050 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54816 ด้านที่ 3) ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.3569 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53304 ด้านที่ 4) ด้านหลักความคุ้มค่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 4.2369 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62677 ด้านที่ 5) ด้านหลักความโปร่งใส มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 4.1669 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60734 และ ด้านที่ 6) ด้านหลักนิติธรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 4.1575 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56850

จากผลการวิจัยจะเห็นว่า ในความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดเชียงราย พื้นที่ใกล้เคียงถ้ำหลวงระบุภาวะผู้นำของนายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ผู้บัญชาการ ศอร. ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนหน่วยซีลทั้ง 120 นาย และผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 3 ท่าน ต่างมีความเห็นที่เป็นไปตามทิศทางเดียวกันต่อภาวะผู้นำของผู้บัญชาการ ศอร. กล่าวคือมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ การปฏิบัติการกิจถ้ำหลวงฯ ถือเป็นปรากฏการณ์ได้รับการรับรู้กว้างไกลไปทั่วโลก เป็นการกู้ภัยที่ยากลำบาก ด้วยอุปสรรคมากมายและไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน โดยทุกคนมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน การร่วมมือของคนทั่วโลกจึงเกิดขึ้นอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ การมีน้ำใจไมตรี ความสามัคคี มนุษยธรรม ความเสียสละ อดทน กล้าหาญ การระดมกู้ภัยจากทั่วโลก จึงทำให้การบริหารจัดการภายใต้การนำของนายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร จึงเป็นไปด้วยการร่วมมือกันอย่างเต็มที่ของทุกหน่วยงาน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

โดยสรุปบทความวิจัยเรื่องนี้พบว่า การจัดการ 5 มิติ มีส่วนสำคัญทำให้ภัยภัยถล่มครั้งสำคัญนี้ประสบความสำเร็จ สามารถนำผู้ประสบภัยออกจากถ้ำได้อย่างปลอดภัย โดยการจัดการหลายมิติ ได้แก่ มิติด้านวิศวกรรมและความเชี่ยวชาญ มิติด้านความร่วมมือในชุมชน มิติด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ มิติด้านความร่วมมือการสื่อสาร และมิติด้านภาวะผู้นำและ ธรรมภิบาล ในปฏิบัติการช่วยเหลือ 13 ชีวิต ติดอยู่ในถ้ำหลวง วนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน ตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ซึ่งจะอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

มิติด้านวิศวกรรมและความเชี่ยวชาญ ได้มีการจัดการอย่างรัดกุม จนประสบผลสำเร็จทั้งด้านการวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการฟื้นฟูถ้ำหลวงหลังเกิดภัยพิบัติ โดยอาศัยเครื่องมือ อุปกรณ์ ข้อมูล บุคลากร และผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติในถ้ำ ตามแผนของทางการและบทเรียนต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ในการภัยภัยถล่มต่าง ๆ ต่อไปในอนาคต

มิติความร่วมมือในชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างมากในการช่วยเหลือ 13 ชีวิตที่ติดถ้ำหลวงในครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงความสามัคคี ความมีน้ำใจ จากคนไทยด้วยกันทั้งประชาชน จิตอาสา และอาสาช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์จากนานาชาติ ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่ทำให้คนทั่วโลกเห็นและประทับใจเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังเห็นถึงความมุ่งมั่นของภาครัฐหลายหน่วยงาน ที่ให้ความสำคัญต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ ร่วมมือร่วมใจปฏิบัติงานช่วยกันกู้ภัยถ้ำหลวง แม้จะเจออุปสรรคในระหว่างการเดินทางที่ติดขัดไปบ้างแต่ทุกคนก็ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และนำไปซึ่งความสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม

มิติด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ บทบาทความร่วมมือจากต่างประเทศทั้ง 3 ประเทศ ได้แก่ ประเทศอังกฤษ ประเทศออสเตรเลีย และประเทศสหรัฐอเมริกา โดยบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมในปฏิบัติการ ได้อุทิศตัวเองเข้าร่วมในปฏิบัติการ เป็นการแสดงถึงความเสียสละ มีความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยความสมัครใจและจริงใจ มีความขยันหมั่นเพียร อดทน ยึดหลักศีลธรรม มีส่วนร่วมช่วยสนับสนุนประสานงานเป็นอย่างดีทั้งด้านบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญและด้านอุปกรณ์เครื่องมือในปฏิบัติการครั้งนี้ ซึ่งอาจเรียกได้ว่าปฏิบัติการครั้งนี้เป็นการร่วมมืออย่างอุทิศทุ่มเทด้วยความเสียสละอย่างจริงจัง จากหลายประเทศในระดับโลกเป็นครั้งแรก จนประสบผลสำเร็จสามารถช่วยเหลือทั้ง 13 ชีวิตออกมาได้อย่างปลอดภัยเป็นที่กล่าวถึงทั่วโลก

มิติด้านความร่วมมือการสื่อสาร มีการแถลงข่าวผ่านสื่อสารมวลชนหลายแขนงให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ด้านการรับรู้ข่าวสารภารกิจและการจัดการสื่อสารของศอ. จากผลการวิเคราะห์พบว่าประชาชนไทยส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารจากภารกิจดังกล่าวอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของผู้สื่อข่าวจากสำนักข่าวในประเทศไทย ผู้สื่อข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสาร จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าเห็นด้วยกับการควบคุมพื้นที่ในการเข้าไปทำข่าว มีขอบเขตวิกฤตที่ค่อนข้างแคบ เป็นข่าวที่ต้องกระจุยท่วมจากที่เดียวกัน ซึ่งแตกต่างจากกรณีวิกฤตอื่น ๆ สื่อมวลชนจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ทาง ศอ. กำหนดไว้ และต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณและจริยธรรมสื่อด้วย รวมถึงการแถลงข่าวของ ศอ. เป็นการจัดการที่ดีในการนำเสนอข่าว ทำให้ข่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีความชัดเจนในข้อมูล

มิติด้านภาวะผู้นำและธรรมาภิบาล ภาวะผู้นำของนายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ในมุมมองของผู้ร่วมปฏิบัติงาน กล่าวคือ หน่วยซีลทั้ง 120 นาย และผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึกทั้ง 3 ท่าน (นาวาเอกอนันต์ สุรवारณณ์ ตำแหน่งผู้บังคับการกรมรบพิเศษที่ 1 หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษทางเรือ, นายจंकคล้าย วงพงศธร ตำแหน่งรองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และนายคมสัน สุวรรณอัมพา ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 10 ลำปาง กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย (ในขณะนั้น)) จากการประมวลผลจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ ความเป็นผู้นำ จึงถือเป็นความสามารถ เฉพาะตัว ทุกคนมีจุดเริ่มต้นของความเป็นผู้นำไม่เท่ากัน เนื่องจากประสบการณ์ แต่สามารถพัฒนาความเป็นผู้นำได้ ผ่านทักษะ กล่าวคือ ภาวะผู้นำเป็นทักษะมากกว่าองค์ความรู้ ขึ้นอยู่กับโอกาสในการเข้าไปแก้ไขปัญหาวิกฤตและความกล้าหาญ ซึ่งจะนำไปสู่ภาวะผู้นำ นอกจากนี้ความศรัทธา ความเชื่อในความดี ความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์จะนำไปสู่การพัฒนาความเป็นผู้นำได้อย่างมากมาย

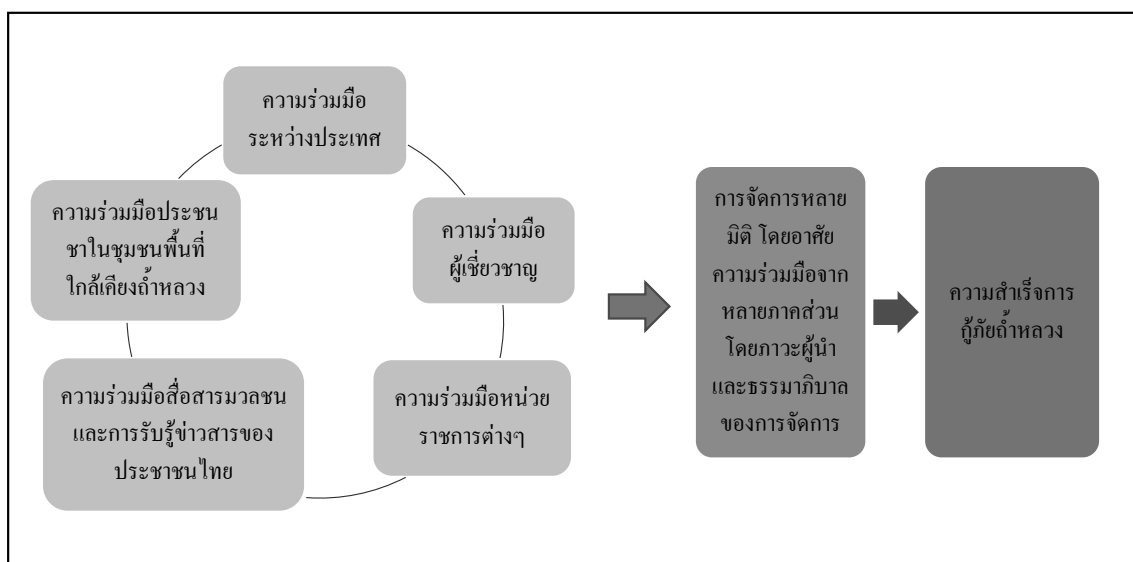
ในกรณีภาวะผู้นำของนายณรงค์ศักดิ์ สามารถแบ่งประเด็นออกเป็น 2 ประเด็น ประเด็นแรกประวัติการศึกษาของนายณรงค์ศักดิ์ฯ เป็นจุดที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติภารกิจนี้จากที่นายณรงค์ศักดิ์ฯ จบการศึกษาโดยตรงปริญญาโท ในสาขาวิศวกรรมสำรวจและสารสนเทศภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยชื่อดังจากสหรัฐอเมริกา และปริญญาตรีหลายใบ เช่น วิศวกรรมศาสตร์ (วิศวกรรมโยธา) นิติศาสตร์ เทคโนโลยีบัณฑิต (เทคโนโลยีสารสนเทศธุรกิจ) และรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต รวมทั้งประวัติการทำงานจึงส่งผลให้นายณรงค์ศักดิ์ฯ สามารถประยุกต์องค์ความรู้จากประวัติการศึกษาและประวัติการทำงานที่ผ่านมาเข้ากับการบริหารจัดการภารกิจนี้ได้ จึงทำให้สามารถดึงเอาองค์ความรู้ที่สั่งสมมานำมาใช้ในภารกิจนี้ได้เป็นอย่างดี ประเด็นที่สอง สภาพแวดล้อมโดยรอบเอื้ออำนวยต่อการภารกิจหน้าที่ เนื่องจากเหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์ที่ทั่วโลกจับตามองและเข้าให้ความช่วยเหลืออย่างมากมาย รวมถึงจิตอาสาผู้เสียสละจำนวนมากที่เข้าไปให้ความช่วยเหลือ อีกทั้งยังมีหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ ซึ่งทุกคนที่เข้ามาช่วยเหลือมีเป้าหมายเดียวกันคือต้องการช่วยเหลือ 13 ชีวิต จึงทำให้เกิดความร่วมมือของทุกภาคส่วนและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคำสั่งจาก ศอร. โดยมีนายณรงค์ศักดิ์ฯ เป็นผู้บัญชาการศอร. เป็นอย่างดี

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปฏิบัติงานของ ศอร. ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ที่ทรงพระราชทานเงิน องค์กรพระราชทาน สิ่งของจำเป็นในการกู้ภัย ยารักษาโรค และทรงมีพระราชกระแส ขอบใจ ชื่นชม และให้กำลังใจทีมค้นหาทุกคนทั้งชาวไทยและต่างประเทศ พร้อมพระราชทานพรให้ภารกิจสำเร็จลุล่วงด้วยดี และทรงพระราชทานน้ำหลวงอาบศพนาวาตรีสมาน กุนัน (จ่าเอก สมาน กุนัน) ที่เสียชีวิตระหว่างปฏิบัติหน้าที่และทรงรับไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ (Thitisak, B.E.2556) จึงทำให้ภารกิจครั้งนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี หากไม่ได้รับบารมีปกเกล้าปกกระหม่อมของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ที่พระองค์ทรงติดตามห่วงใย และชื่นชมการทำงานของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย พระองค์ทรงพระราชทานกำลังใจ สิ่งของ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ไม่สามารถหาได้ตามท้องตลาด การปฏิบัติงานครั้งนี้ถือว่าเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

อภิปรายผลการวิจัยจากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน สรุปได้ว่าธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่าของหน่วยกู้ภัยประเทศไทยและนานาชาติ ส่งผลต่อการจัดการภัยพิบัติกับบทบาทความร่วมมือจากต่างประเทศ ในปฏิบัติการช่วยเหลือ 13 ชีวิต ติดอยู่ในถ้ำหลวงอย่างมากที่สุด โดยเฉพาะ 1) หลักคุณธรรม เกี่ยวกับการยึดถือในความถูกต้อง

ดีงาม มีความเสียสละ มีความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ มีความขยันหมั่นเพียร กล้าหาญ อดทน สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนที่ส่งผลอย่างมากให้ประสบผลสำเร็จ รองลงมาคือ 2) หลักการความรับผิดชอบ มีความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปฏิบัติการ และ 3) หลักความมีส่วนร่วม นานาประเทศได้เข้าร่วมและให้ความสนับสนุนช่วยเหลือทั้งด้านบุคลากรและอุปกรณ์เครื่องมือ นอกจากนี้ยังมี 4) หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อบรรลุเป้าหมายในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย และ 5) หลักความโปร่งใส เป็นกระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ และหลักคือ 6) หลักนิติธรรม เป็นการใช้อำนาจของกฎระเบียบ ข้อบังคับในการการจัดการภัยพิบัติด้วยความเป็นธรรม

โดยสรุปอภิปรายผลการวิจัยสังเคราะห์ได้ถึงความสำเร็จการกู้ภัยถ้ำหลวง จากการจัดการหลายมิติแบบบูรณาการ (Integrated Management) บนความร่วมมือจากหลายภาคส่วน โดยภาวะผู้นำและธรรมาภิบาลของการจัดการ

ภาพที่ 3. ความสำเร็จการกู้ภัยถ้ำหลวงจากการจัดการหลายมิติ บนความร่วมมือจากหลายภาคส่วนโดยภาวะผู้นำและธรรมาภิบาลของการจัดการ

ข้อเสนอแนะการจัดการกู้ภัยจากถ้ำในอนาคตและนโยบาย

ข้อเสนอแนะต่อการกู้ภัยถ้ำหลวงโดยตรงและนัยเชิงการจัดการสำหรับกรณีภายในถ้ำอื่น ๆ และการจัดการภัยพิบัติต่าง ๆ ดังนี้

1) ในเชิงปฏิบัติการ ควรมีการสำรวจและจัดทำแผนที่ถ้ำหลวงอย่างเป็นระบบ ในแผนที่ควรแสดงพิกัดจุดต่าง ๆ ภายในถ้ำหลวง และควรมีการระบุช่วงเดือนไหนไม่ควรเข้าไปภายในถ้ำหลวงหรือห้ามเด็ดขาดเพื่อความปลอดภัยสูงสุด

2) ในเชิงนโยบายรัฐบาล ควรศึกษาการกู้ภัยภายในถ้ำกรณีทั่วไป เพราะประเทศไทยไม่มีการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยภายในถ้ำเหมือนกรณีถ้ำหลวงมาก่อน ควรมีการเตรียมความพร้อมอุปกรณ์และเครื่องมือ และควรรวบรวมรายชื่อบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางเกี่ยวกับภัยพิบัติ ในหลากหลายสาขาวิชาและทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่ทุกระยะ เพื่อใช้ประโยชน์ได้ทันที่

3) ควรมีการบรรจุเนื้อหาวิชาเรียนในการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาจเป็นระดับมัธยมศึกษา เพื่อเอาตัวรอดในกรณีเกิดภัยพิบัติประเภทต่าง ๆ เช่น ภายในถ้ำ สึนามิ แผ่นดินไหว ดินโคลนถล่ม และน้ำป่าไหลหลาก เป็นต้น

4) ควรมีการจัดการสื่อและการประชาสัมพันธ์ ควรมีให้มีการนำเสนอข่าวสารอย่างถูกต้องตามหลักความโปร่งใส เมื่อเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติต่างๆ ตลอดจนการป้องกันภัยธรรมชาติอื่นในแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

กรณีศึกษาถ้ำหลวงในการวิจัยเรื่องนี้ เป็นบันทึกประวัติศาสตร์เหตุการณ์สำคัญระดับโลกที่ต้องจารึกถึง ความรักความเอื้ออาทร ความดีงาม ที่มนุษย์ยังมีต่อกันและกันในจิตใจอันงดงาม ไม่ว่าเชื้อชาติและศาสนาใดก็ตาม อาจเป็น “แบบอย่าง” ระดับโลกที่มวลมนุษย์ยังมีต่อกัน แสดงถึงคุณค่าแห่งความร่วมมือและสันติภาพโลกจักร่วมกัน สืบสานสู่อนาคตอย่างยั่งยืนสืบไป

น่าสังเกตว่ามีความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน และภาคประชาสังคมท้องถิ่น จัดกิจกรรมเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาถ้ำหลวง กล่าวถึงในวันที่ 23 มิถุนายน 2562 ในวันครบรอบ 1 ปี “ภารกิจถ้ำหลวง” โดยที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชร่วมกับหอการค้าจังหวัดเชียงราย เครือข่ายสุขภาพอำเภอแม่สาย ชั่วศึลปะ เชียงราย ภาครัฐและภาคเอกชนจำนวนมาก จัดกิจกรรม THAM LUANG CAVE DAY BIKE AND RUN 2019 เพื่อหารายได้มาเป็นกองทุนในการปรับปรุงพัฒนาถ้ำหลวง ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ทางรายการมีแนวความคิดจะยกบูรณะวนอุทยานถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอนจาก “วนอุทยาน” เป็น “อุทยานแห่งชาติ” ต่อไป

References

Baron, P. (B.E.2549). *Crisis Management*. Bangkok. Expernet Company.

Department of Disaster Prevention and Mitigation, Ministry of Interior. (B.E.2557). *National Fire Safety Development Master Plan*. Bangkok: Bureau of Disaster Prevention and Mitigation Policy.

Kaewkobsaba, A. (B.E. 2548). Good governance and the principle of rights and freedoms in the Constitution. *Parliament*, Substance 53. 10 October B.E.2548, 105-112.

Komchadluek. (B.E.2561). *Ru Chak Nuai "Seal" Kwam Wang Chuay 13 Chiwit Tit Tam Chaing Rai*. Retrieved October 19, 2018 from <http://www.komchadluek.net/news/scoop/332312>.

Office of the Royal Society. (B.E.2554). *The Royal Institute Dictionary B.E.2554*. Retrieved from <http://www.royin.go.th/dictionary/index.php>.

Prime Minister's Office.(B.E.2554). Regulation of the office of the prime minister on the establishment of good governance and social system B.E.2542. (10 August B.E.2542). *Government Gazette*, 116, Episode 63๙.

Siroj, N. (B.E.2554). *Introduction of Mass Communication*. Bangkok: Ramkhamhaeng University.

Suwanmongkol, P. (B.E. 2554). *Karn Boriharnngan Pakrud Kub Karnsagtammapihan*. Bangkok: King Prajadhipok's Institute.

Tayakanont, K. (B.E.2535). *Leadership*. Bangkok: n. p.

Thitisak, C. (B.E.2561). *Disaster Situation Report Department of Disaster Prevention and Mitigation Ministry of the Interior*. Bangkok: Disaster Relief Center.

Uwanno, B. (B.E.2542). *Karn Sang Thammapiban Nai Sangkom Thai*. Bangkok. Winyuchon Publication House.

ภาคผนวก

ลำดับเหตุการณ์ปฏิบัติการกู้ภัยถ้ำหลวงตั้งแต่วันที่ 23 มิ.ย. 61 – 11 ก.ค. 61 มีรายละเอียดดังนี้ วันที่ 23 มิ.ย. 61 นายณพรัตน์ กันทะวงศ์ โค้ชทีมฟุตบอลเยาวชนทองถิ่น ได้รับแจ้งจากผู้ปกครองว่า เด็กนักเรียนที่ไปฝึกซ้อมฟุตบอลยังไม่กลับบ้าน จึงออกตามหา พบรถจักรยานและรถจักรยานยนต์จอดอยู่ บริเวณหน้าถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน อ.แม่สาย จ.เชียงราย คาดว่าทั้งหมดติดอยู่ในถ้ำ จึงรีบประสานงานเจ้าหน้าที่ช่วยค้นหาในวันที่ 24 มิ.ย. 2561 และกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งจัดตั้งศูนย์บัญชาการกองอำนาจการค้นหาค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน โดยมีนายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร เป็นผู้อำนวยการฯ

วันที่ 25 มิถุนายน 2561 หน่วยซีลจากฐานทัพเรือสัตหีบ เดินทางไปยังวนอุทยานฯ จ.เชียงราย พร้อมเครื่องมือเพื่อค้นหาผู้สูญหาย

วันที่ 26 มิถุนายน 2561 ระดับน้ำในถ้ำหลวงสูงขึ้นเนื่องจากฝนตกต่อเนื่อง กลายเป็นอุปสรรคในการค้นหา แม้ว่าจะมีการระดมสูบน้ำออกจากถ้ำบางส่วน ซึ่งชาวบ้านในพื้นที่ยินดียินดีรับผลกระทบจากน้ำที่สูบออกมาจากถ้ำ

วันที่ 27 มิถุนายน 2561 เจ้าหน้าที่เดินเท้าเข้าไปสำรวจและหาโพรงหรือปล่องอากาศที่เชื่อมไปถึงข้างในถ้ำได้

วันที่ 28 มิถุนายน 2561 เจ้าหน้าที่ใช้เครื่องมือเจาะถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน เพื่อระบายน้ำที่ขังอยู่ในถ้ำออกมา

วันที่ 29 มิถุนายน 2561 มีการหย่อนกล่องยังชีพ พร้อมแผนที่ และโทรศัพท์มือถือสำหรับติดต่อกลับ เพื่อทีมปฏิบัติการชุดค้นหาช่วยเหลือจะได้ไปช่วยเหลือได้อย่างทันที่

วันที่ 30 มิถุนายน 2561 สามารถสูบน้ำได้ค่อนข้างดี แต่ยังถือว่าระบายน้ำได้แค่ 30-40% ของกำลังทั้งหมดที่มี

วันที่ 1 กรกฎาคม 2561 ผอ.ศอร.แจ้งว่าวันนี้หน่วยซีลต้องผ่านจุดวิกฤต เพื่อเข้าใกล้จุดที่คาดว่าเด็ก ๆ ติดอยู่

วันที่ 2 กรกฎาคม 2561 ผอ.ศอร. ยืนยันว่า พบ 13 ชีวิต ทีมหมูป่าอะคาเดมี ติดอยู่ภายในถ้ำหลวง ทุกคนยังปลอดภัย

วันที่ 3 กรกฎาคม 2561 นักดำน้ำอาสาและนักดำน้ำต่างชาติ ลำเลียงขวดอากาศไปยังโถง และนำสายโทรศัพท์ไปยังจุดที่พบ 13 คน เพื่อติดต่อกับครอบครัว และทีมนักดำน้ำของหน่วยซีลเข้าดูแลพร้อมด้วย พ.ท.นพ.ภาคย์ โลหารชุน

วันที่ 4 กรกฎาคม 2561 ทีมหมูป่าฝึกการใช้หน้ากากและหายใจได้น้ำ

วันที่ 5 กรกฎาคม 2561 เจ้าหน้าที่สามารถเข้าไปในถ้ำได้ถึงบริเวณโถง 3 โดยไม่ต้องดำน้ำ แต่จากโถง 3 ไปถึงเนินนมสาว ยังมีระดับน้ำลึกซึ่งต้องใช้หน้ากากดำน้ำ

วันที่ 6 กรกฎาคม 2561 ผบ.หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษทางเรือ เปิดเผยว่า จ่าเอกสมาน กุนัน หน่วยซีล นอกราชการที่รับภารกิจให้ลำเลียงขวดอากาศในถ้ำเสียชีวิต

วันที่ 7 กรกฎาคม 2561 เพจเฟซบุ๊ก Thai Navy SEAL เผยแพร่ภาพข้อความจากทีมหมูป่าและโค้ช เมื่อคืนวันที่ 6 ก.ค. 61 และเพจเฟซบุ๊กของ “กองทัพเรือ Royal Thai navy” ได้เผยแพร่ภาพพร้อมสรุปข้อมูลการให้ความช่วยเหลือ ทั้ง 13 คนวันนี้ ด้วยการฝึกดำน้ำ

วันที่ 8 กรกฎาคม 2561 ผอ.ศอร. แถลงว่าได้นำทีมหมูป่า 4 คนแรกออกจากถ้ำหลวงถึงโรงพยาบาลอย่างปลอดภัย ซึ่งมีเจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญด้านการดำน้ำประกบออกมาตลอดทาง

วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 ผอ.ศอร. แถลงการณ์ยืนยันว่าสามารถช่วย ทีมหมูป่า อะคาเดมี่ ออกมาได้อีก 4 คน

วันที่ 10 กรกฎาคม 2561 ผอ.ศอร. แถลงการณ์สามารถนำทีมหมูป่าอีก 5 คนที่เหลือออกจากถ้ำหลวงส่งตัวไปรักษาที่โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์เรียบร้อยแล้ว ซึ่งจบภารกิจไปได้ด้วยดี

วันที่ 11 กรกฎาคม 2561 ประกาศปิดศูนย์อำนวยความสะดวกร่วมค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานแห่งชาติถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน